

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU**

z dnia 20 sierpnia 1936 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej o badaniu stanu zdrowia osób, zatrudnionych na polskich morskich statkach handlowych.

Na podstawie art. 6 pkt 16 i art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1930 r. o bezpieczeństwie statków morskich (Dz. U. R. P. Nr 80, poz. 632) zarządzam co następuje:

§ 1. Do służby na polskich morskich statkach handlowych mogą być zaciągane tylko te osoby, które wykażą wobec władzy zaciągowej — Urzędu Morskiego, Urzędu Marynarki Handlowej w W. M. Gdańsku, konsulatu polskiego, właściwego dla portu — zadowalający stan zdrowia oraz sprawność wzroku, słuchu i mowy, stwierdzone świadectwem zdrowia.

Obowiązkowi wykazania zadowalającego stanu zdrowia oraz sprawności wzroku, słuchu i mowy według zasad rozporządzenia niniejszego podlegają kierownicy statków (kapitanowie), oficerowie statków oraz marynarze.

W przypadkach braku świadectwa zdrowia, jego nieważności lub nieprawdziwości władza zaciągowa odmówi wpisania kandydata do spisu załogi lub zażąda zwolnienia go z zaciągu i skreśli go ze spisu załogi.

§ 2. Świadectwa zdrowia wystawia lekarz portowy lub jego zastępca. Władza zaciągowa może poza tym upoważnić innych lekarzy do wystawiania świadectw zdrowia.

Władza zaciągowa może uznać świadectwo zdrowia, wystawione przez lekarza nieupoważnionego; świadectwo takie jest wówczas ważne na równi ze świadectwem lekarza upoważnionego, o czym władza zaciągowa uczyni na świadectwie odpowiednią wzmiankę.

§ 3. Świadectwo zdrowia według wzoru załączonego do niniejszego rozporządzenia (zał. I) wy-

daje lekarz na podstawie zbadania stanu zdrowia oraz sprawności wzroku, słuchu i mowy.

Badanie lekarskie powinno dokładnie ustalać stan zdrowia kandydata, a w szczególności:

- a) ogólną jego zdolność fizyczną;
- b) brak ułomności i wad fizycznych lub umysłowych, uniemożliwiających lub utrudniających wykonywanie zawodu żeglarskiego albo też zajmowanie niektórych stanowisk w tym zawodzie;
- c) brak chorób, uniemożliwiających lub utrudniających wykonywanie zawodu żeglarskiego lub mogących zagrażać zdrowiu otoczenia.

§ 4. Jako ułomności, wady organiczne lub choroby, uniemożliwiające lub utrudniające wykonywanie zawodu żeglarskiego albo zajmowanie niektórych stanowisk w tym zawodzie, uważa się stany chorobowe, wymienione w tabelach załączonych do rozporządzenia niniejszego (zał. II).

Orzeczenie lekarskie powinno uwzględniać rodzaj oraz warunki służby kandydata, przy czym dla ustalenia tych okoliczności lekarz może żądać wskazówek lub informacji od władzy zaciągowej.

§ 5. Świadectwo zdrowia ważne jest w ciągu trzech lat od daty wystawienia, pod warunkiem, że nie było przerw w pracy dłuższych niż 6 miesięcy jednorazowo. W każdym razie jest ono ważne do zakończenia tej podróży, przy której rozpoczęciu było ważne.

W przypadkach zaciągów młodocianych poniżej lat osiemnastu świadectwo zdrowia ważne jest tylko w ciągu jednego roku od daty wystawienia, przy czym jednak zachowuje ono swą ważność do końca tej podróży, przy której rozpoczęciu było ważne.

Wydanie nowego świadectwa zdrowia powinno być poprzedzone ponownym badaniem lekarskim.

W przypadkach zagubienia lub zniszczenia świadectwa zdrowia przed upływem jego ważności właściwy lekarz wyda na żądanie wtórnik, zaświadczaając go własnoręcznym podpisem. Wtórnik taki jest ważny do upływu terminu, na jaki opiewało pierwotne świadectwo zdrowia.

Armator lub w jego imieniu kierownik statku (kapitan) oraz władze inspekcyjne statków morskich mogą w przypadkach potrzeby zgłaszać osoby za-

trudnione na statkach do badania lekarskiego bez względu na posiadane przez nie świadectwa zdrowia.

§ 6. Koszty badania lekarskiego ponosi armator lub właściciel statku.

Wysokość kosztów badania lekarskiego ustala władza zaciągowa, przy czym o ile chodzi o badanie w kraju — w porozumieniu z wojewódzką władzą administracji ogólnej.

§ 7. Właściciel statku (armator) ma prawo asystowania przez wyznaczonego przez siebie zastępcę przy badaniu lekarskim kandydata do zaciągu na swój statek.

Zastępcą może być tylko lekarz.

§ 8. Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu może wydawać w drodze zarządzeń regulaminy badań lekarskich.

§ 9. Świadectwa zdrowia osób, które w myśl rozporządzenia niniejszego obowiązane są do ich posiadania, powinny w czasie trwania stosunku służbowego tych osób znajdować się na statku w przecho-
waniu u kierownika statku (kapitana).

Na każde wezwanie władz inspekcyjnych statków morskich świadectwa te powinny być okazane.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Wszystkie osoby zatrudnione na polskich statkach handlowych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego powinny w przeciągu jednego roku od tej daty poddać się badaniu lekarskiemu i uzyskać świadectwo zdrowia według zasad rozporządzenia niniejszego.

Z chwilą wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą przepisy w sprawach unormowanych tym rozporządzeniem w szczególności obwieszczenie z dnia 1 lipca 1905 r. o badaniu marynarzy pod względem zdatności do służby marynarskiej (Dziennik Ustaw Rzeszy str. 561), obwieszczenie z dnia 9 maja 1904 r. o badaniu marynarzy pod względem warunków słuchu, wzroku i zdolności rozróżniania kolorów (Dziennik Urzędowy Rzeszy str. 142).

Minister Przemysłu i Handlu: *Antoni Roman*

Załącznik I do rozp. Min. Przem. i Handlu z dnia 20 sierpnia 1936 r. (poz. 521).

(Str. 1).

Wzór świadectwa zdrowia:

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Świadectwo zdrowia.

Zaświadczam niniejszym, że p.
urodzony w..... dnia 19.... r. został
na wniosek
poddany badaniu stanu zdrowia w myśl przepisów rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu
z dnia 20 sierpnia 1936 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej o badaniu
stanu zdrowia osób, zatrudnionych na polskich morskich statkach handlowych (Dz. U. R. P.
Nr 73, poz. 521) przy czym stwierdzone zostało, że:

niepotrzebne skreślić	{	a) <u> </u> nadaje się <u> </u> nie nadaje się do służby na morskich statkach handlowych
		b) nie nadaje się do służby na morskich statkach handlowych w charakterze.....

Przy badaniu był obecny..... jako
dnia..... 19..... r.
(podpis lekarza upoważnionego)

(Str. 2).

Dz. Nr

Rej. Nr

Wyniki badania lekarskiego

(wypełnia się tylko za zgodą osoby badanej)

.....
.....
.....
.....

Poprzednie badanie lekarskie miało miejsce dnia..... 19..... r.
w.....

Świadectwo zdrowia okazano
 nie okazano

.....
(podpis lekarza upoważnionego)

.....
(podpis osoby badanej)

Załącznik II do rozp. Min. Przem. i Handlu z dnia 20 sierpnia 1936 r. (poz. 521).

TABELA I.

Spis stanów chorobowych uniemożliwiających lub utrudniających wykonywanie zawodu żeglarskiego albo też zajmowanie niektórych stanowisk w tym zawodzie — w zakresie służby pokładowej.

Część ciała, narządy	Nr porz.	
Budowa ogólna	1	a) Słaba budowa ciała bez upośledzenia sprawności ustroju.
	2	b) Nieznaczące objawy feminizmu lub infantylizmu. Choroby skórne uporczywe, wybitnie wpływające na sprawność ustroju lub wzbudzające odrazę w otoczeniu.
Powłoki zewnętrzne	3	a) Nowotwory dobrotliwe, upośledzające znacznie sprawność ustroju ze względu na swe umiejscowienie.
		b) Nowotwory złośliwe, których leczenie nie rokuje poprawy.
		c) Słoniowatość.
	4	a) Znaczne skupienia powiększonych obwodowych gruczołów chłonnych z objawami wybitnych zaburzeń ustroju.
		b) Przewlekłe ropienie obwodowych gruczołów chłonnych z wybitnymi zaburzeniami ustroju (gruźlica, promienica i t. d.).
	5	c) Ziarnica i nowotwory złośliwe obwodowych gruczołów chłonnych. Blizny zrosnięte z podłożem lub upośledzające w nieznacznym stopniu czynności poszczególnych części ciała, oraz blizny szpecące.
Czaszka	6	a) Nabyte lub wrodzone zniekształcenie czaszki z zachowaniem lub bez zachowania jej całości nieznacznie wpływające na sprawność ustroju.
		b) Ciała obce, tkwiące w mózgu, bez znacześniejszego upośledzenia czynności ustroju.
Narząd wzroku	7	Ślepotą jednego oka lub brak jednej gałki ocznej.
	8	Ostrość wzroku po wyrównaniu szklami: jednego oka mniej niż 0,9, drugiego oka mniej niż 0,8.
	9	Przewlekłe schorzenia brzegów powiek spojówek, jaglica bez powikłań.
	10	Nieznaczny zez zbieżny lub rozbieżny przy ostrości wzroku normalnej.
	11	Łzawienie i zwężenie kanałów łzowych w stopniu nieznacznym.
	12	Nieznaczny oczopląs.
	13	Zmętnienie środowisk załamujących przy ostrości wzroku po wyrównaniu szklami jak w pkt 8.
	14	Daltonizm.
	15	Przewlekłe choroby naczyńówki, siatkówki i nerwu wzrokowego nie rokujące poprawy.
Narząd słuchu	16	a) Brak jednej małżowiny usznej.
		b) Jednostronne zwężenie przewodu słuchowego usznego z nieznacznym osłabieniem słuchu (szept na odległość poniżej 2 mtr) przy drugim uchu normalnym.
		c) Obustronne zwężenie przewodów usznych z osłabieniem słuchu i słyszenie szeptu na odległość jak w pkt 16b.
		d) Nowotwory złośliwe przewodu usznego lub małżowiny, nie rokujące poprawy.
	17	Jedno lub obustronne blizny i zgrubienia błon bębenkowych.
18	Częściowy zanik błon bębenkowych z nieznacznym osłabieniem słuchu — szept na odległość jak w pkt 16b.	

Część ciała, narządy	Nr porz.	
Narząd słuchu	19	Jednostronne zwyrodnienie włókniste ucha środkowego z nieznacznym osłabieniem słuchu — szept na odległość jak w pkt 16b.
	20	Jednostronne suche przedziurawienie błony bębenkowej z nieznacznym osłabieniem słuchu — szept na odległość jak w pkt 16b.
	21	Jedno lub obustronny lekki nieżyt ucha środkowego przy słyszeniu szeptu jak w pkt 16b.
	22	a) Jednostronne przewlekłe śluzoropne zapalenie ucha środkowego przy drugim uchu normalnym. b) Obustronne przewlekłe śluzoropne lub ropne zapalenie ucha środkowego przy słyszeniu szeptu jak w pkt 16b.
	23	a) Jednostronne sfornowane blizny po doszczętnej operacji ucha środkowego z otworem w okolicy wyrostka lub bez, z upośledzeniem słuchu jak w pkt 16b. b) Jedno lub obustronne przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego powikłane próchnicą kostek słuchowych, ścian przewodu lub wyrostka, względnie perlakiem, albo porażeniem nerwu twarzowego.
Nos	24	a) Przerost muszli nosowych względnie wyrosła adenoidalne w nosowej części jamy gardła lub polipy nosowe, utrudniające oddychanie przez nos.
		b) Jednostronne skrzywienie przegrody nosa z drugostronnym przerostem muszli lub polipami, upośledzające oddychanie przez nos.
		c) Obustronne skrzywienie przegrody nosowej, upośledzające oddychanie przez nos.
		d) Przewlekłe śluzoropne zapalenie jam bocznych nosa. e) Zanikowy cuchnący nieżyt śluzówki nosa.
Wargi podniebienia	25	a) Wargę zajęcza skomplikowana z rozszczepieniem szczęki i podniebienia.
		b) Znaczne rozszczepienie względnie przedziurawienie podniebienia twardego ze zmianami w uzębieniu.
		c) Zniekształcenie podniebienia miękkiego, nieznacznie utrudniające mowę i łykanie.
Szczeka dolna	26	Złamanie szczęki, zrosnięte nieprawidłowo, niezrosnięte, ubytki szczęki, w stopniu znacznym upośledzające żucie.
Zęby	27	a) Braki w uzębieniu, obniżające zdolność żucia ponad 80% przy upośledzonym odżywianiu.
		b) Ropotok zębodołowy w stopniu nieznacznym, rokujący poprawę.
Jama ustna, język, gardło, krtani, tchawica	28	a) Zniekształcenie języka lub gardła wrodzone lub nabyte, upośledzające mowę i łykanie w stopniu nieznacznym.
		b) Duże torbiele i nowotwory dobrotliwe jamy ustnej i gardła utrudniające mowę i łykanie. c) Promienica, twardziel, gruźlica jamy ustnej i gardła. Nowotwory złośliwe, nie rokujące poprawy.
	29	a) Brodawczaki, włókniaki i inne dobrotliwe nowotwory oraz blizny nie zwięzające krtani i tchawicy, powodujące chrypkę w nieznacznym stopniu. b) Przewlekły nieżyt krtani, wywołujący stałą chrypkę w stopniu znacznym.

Część ciała, narządy	Nr porz.	
Szyja, kręgosłup	30 31	<p>Nieznaczne skrzywienie szyi.</p> <p>a) Nieznaczne skrzywienie kręgosłupa z nieznacznym upośledzeniem ruchów.</p> <p>b) Ubytki kręgosłupa bez zmian w układzie nerwowym.</p> <p>c) Nowotwory złośliwe kręgosłupa.</p>
Klatka piersiowa	32	<p>a) Zniekształcenie klatki piersiowej w stopniu znacznym przy średniej rozszerzalności (5 — 8 cm).</p> <p>b) Ubytki żeber po wycięciach, żebra nadliczbowe.</p> <p>c) Ciała obce, tkwiące w narządach klatki piersiowej, znacznie upośledzające czynności tych narządów.</p>
Oskrzela	33	<p>a) Przewlekły nieżyt oskrzeli z rozedmą płuc i ze zmianami mięśnia sercowego oraz zaburzeniami w oddychaniu.</p> <p>b) Dychawica oskrzelowa.</p> <p>c) Zapalenie oskrzeli gnilne.</p> <p>d) Rozszerzenie (rozstrzeń) oskrzeli rozlane.</p>
Płuca i opłucna	34	<p>a) Gruźlica płuc w stanie czynnym, nie rokująca poprawy.</p> <p>b) Przewlekłe zapalenie śródmiąższowe płuc na przestrzeni większej niż połowa 1 płata lub przy upośledzonym stanie ogólnym. Marskość płuc.</p> <p>c) Zrosty opłucnej przy znacznym upośledzeniu stanu ogólnego.</p> <p>d) Promienica płuc, bąblowiec płuc i opłucnej, nowotwory płuc, opłucnej i śródpiersia, nie rokujące poprawy.</p>
Serce	35	<p>a) Zaburzenia czynnościowe serca upośledzające sprawność fizyczną, lecz bez objawów niewydolności serca.</p> <p>b) Przewlekłe zapalenie mięśnia sercowego bez objawów niewydolności, zwyrodnienie mięśnia sercowego w stopniu miernym.</p> <p>c) Organiczne wady zastawkowe serca wyrównane.</p> <p>d) Dusznica bolesna.</p> <p>e) Zrosty osierdzia, upośledzające sprawność ustroju w stopniu miernym.</p> <p>f) Obce ciała, tkwiące w sercu.</p>
Naczynia	36	<p>a) Miażdżyca naczyń krwionośnych upośledzająca sprawność fizyczną w stopniu miernym.</p> <p>b) Tętniaki, nie powodujące znaczniejszych zaburzeń w krążeniu, kiła naczyń.</p> <p>Nadciśnienie samoistne z nieznacznym upośledzeniem ustroju.</p> <p>c) Chromanie przestankowe.</p> <p>d) Żylaki kończyn dolnych ze splotami, żylaki ze ścieńczeniem skór i bliznami po przebytych owrzodzeniach. Guzy krwawnicze znacznych rozmiarów, upośledzające sprawność ustroju.</p>
Krew	37	<p>a) Niedokrwistość złośliwa postępująca.</p> <p>b) Białaczka.</p> <p>c) Krwawiaczka.</p>
Przełyk	38	<p>Znaczne zwężenie lub uchyłki przełyku. Nowotwory złośliwe przełyku.</p>
Otrzewna	39	<p>a) Zrosty otrzewnej z nieznacznym upośledzeniem sprawności ustroju.</p> <p>b) Nowotwory i gruźlica otrzewnej.</p>

Część ciała, narządy	Nr porz.	
Żołądek i jelita	40	a) Stała nadkwaśność lub podkwaśność treści żołądkowej lub brak w niej kwasu solnego z ciężkimi zaburzeniami w trawieniu i ze znacznym upośledzeniem stanu ogólnego. b) Przewlekły nieżyt żołądka lub jelit ze znacznym upośledzeniem stanu ogólnego. c) Wrzód żołądka lub jelit ze znacznym upośledzeniem stanu ogólnego. d) Rozszerzenie żołądka ze znaczną zastoiną treści, powodujące upadek bardzo znaczny sił. Wybitne opuszczenie żołądka lub jelit z bardzo znacznym upośledzeniem sprawności ustroju. e) Nowotwory złośliwe żołądka lub jelit.
Wątroba, śledziona i trzustka	41 42	a) Kamica żółciowa z napadami, powikłana zapaleniem dróg żółciowych ze znacznym upośledzeniem ustroju. b) Nowotwory, bąblowiec i marskość wątroby. Przewlekłe schorzenia trzustki ze znacznym upośledzeniem ustroju. Stałe nowotwory złośliwe trzustki. a) Powiększenie śledziona ze zmianami wątroby i we krwi i ze znacznym upośledzeniem ustroju. b) Nowotwory śledziona, nie rokujące poprawy.
Nerki	43	a) Przewlekłe zapalenie nerek z nieznacznym upośledzeniem stanu ogólnego. b) Przewlekłe zapalenie miedniczek nerkowych ze znacznym upośledzeniem stanu ogólnego. c) Brak jednej nerki przy upośledzonej sprawności drugiej. d) Nerka ruchoma. e) Kamica nerkowa z powikłaniami. Wodonercze i roponercze.
Narządy moczopłciowe	44 45 46 47 48	a) Przewlekłe zapalenie pęcherza moczowego. b) Przetoki pęcherza, moczowodów. c) Nowotwory złośliwe. Znaczne powiększenie gruczołu krokowego z wybitnym upośledzeniem ustroju. Nieuleczalne mimowolne moczenie. a) Wady narządu moczopłciowego, powodujące znaczne zatrzymywanie moczu. b) Przetoki cewki moczowej. c) Nowotwory złośliwe prącia. a) Umiejscowienie jąder w kanale pachwinowym. b) Brak obu jąder. c) Obojnactwo. d) Duże wodniaki jądra (wielkości pięści). e) Przetoki jądra. f) Gruźlica jąder i przyjądrzy.
Przepukliny	49	a) Rozszerzenie kanału pachwinowego jedno lub obustronne. b) Rozszerzenie kanału udowego jedno lub obustronne. c) Przepukliny w bliznach pooperacyjnych.
Odbytnica	50	a) Guzy krwawnicze odbytnicy z owrzodzeniami. b) Przetoki około odbytnicy. Szczeliny odbytnicowe. c) Wypadnięcie śluzówki i odbytnicy. d) Nowotwory złośliwe odbytnicy.

Część ciała, narządy	Nr porz.	
Kończyny górne	51 52 53 54 55 56 57 58 59	a) Brak kciuka. b) Brak 2 palców ręki jednej z wyjątkiem kciuka. c) Brak wszystkich palców jednej ręki. Palce nadliczbowe ręki z upośledzeniem jej czynności. Częściowe lub całkowite zeszywnienie wszystkich stawów palców 2, 3, 4 lub 5 w zgięciu lub w ustawieniu wyprostnym przy zachowaniu sprawności kciuka. Zrośnięcie palców ręki bez upośledzenia czynności. Skrzywienie kończyny górnej z upośledzeniem czynności. Brak kończyny górnej. a) Zwichnięcie nawykowe stawu barkowego. b) Częściowe ograniczenie ruchów w stawie barkowym. Zniekształcenie obojczyka lub łopatki bez upośledzenia czynności kończyny. a) Porażenie nerwu promieniowego prawej kończyny górnej. b) Porażenie nerwu łokciowego prawej lub lewej kończyny górnej. c) Porażenie nerwu pośrodkowego.
Kończyna dolna	60 61 62 63 64 65 66 67 68 69	a) Brak palucha. b) Brak 2 palców stopy. Palce nadliczbowe stopy utrudniające chodzenie. Palce przykrywające (od 2). Paluch przykrywający. Paluch koślawy i przykrywający. Paluch młotowaty w stopniu znacznym. a) Stopa płaska utrwalona. b) Stopa szpotawa, końska, piętowa. Kolana koślawe, odległość między piętami powyżej 3 cm. Złamanie kości prawidłowo zrośnięte skróceniem kończyny do 2 cm. Brak kończyny dolnej prawej lub lewej. Ograniczenie ruchów w stawie biodrowym prawym lub lewym. Ograniczenie ruchów względnie zeszywnienie w stawie kolanowym. a) Porażenie pnia nerwu udowego jednej z kończyn. b) Całkowite porażenie pnia nerwu kulszowego jednej z kończyn. c) Całkowite porażenie pnia nerwu piszczelowego.
Miednica	70	Znaczne uszkodzenia, zniekształcenia miednicy, wybitnie upośledzające sprawność fizyczną ustroju oraz ujemnie wpływające na czynność narządów miednicy.
Kości	71 72	Zapalenie kości lub szpiku kostnego ropnego, przewlekłe z przetokami. Nowotwory kości dobrotliwe, utrudniające czynności w stopniu umiarkowanym.
Stawy	73	a) Umiarkowane ograniczenia ruchów w wielkich stawach kończyn. b) Zwichnięcie nawykowe zastarzałe, stawy rzekome. c) Przewlekłe zmiany zapalne w stawach z miernym upośledzeniem sprawności ustroju.
Mięśnie	74	Wrodzone braki pojedynczych mięśni upośledzające sprawność ustroju.
Układ nerwowy i stan psychiczny	75	a) Nerwice ogólne, naczynio-ruchowe lub ruchowe w stopniu nieznacznym, upośledzające sprawność ustroju. b) Ciężkie przewlekłe postaci nerwic i psychonerwic (neurastenia, psychostenia, histeria, lęki i t. p.) ze znacznymi zmianami (napady porażenia, natręctwo myślowe i t. p.).

Część ciała, narządy	Nr porz.	
Układ nerwowy i stan psychiczny	76	a) Nieszkodliwe postacie psychopatii. b) Uporczywe postacie narkomanii i alkoholizmu.
	77	Choroby umysłowe przejściowe. Minione choroby umysłowe.
	78	Lekkie postacie padaczki.
	79	Organiczne schorzenia ośrodkowego układu nerwowego w okresach wczesnych z nieznacznymi objawami przedmiotowymi lub w okresach znacznych remisji.
	80	Trwałe skutki zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych z nieznacznymi objawami przedmiotowymi ze strony układu nerwowego.
	81	a) Przejściowe a powtarzające się nerwobóle nerwów i splotów nerwowych. b) Porażenie obwodowe stałe pojedynczych lub licznych nerwów ze znacznym upośledzeniem lub zniesieniem ruchów. c) Nowotwory dobrotliwe nerwów obwodowych.
Dna	82	Dna z zaburzeniami w narządach ruchu, z nieznacznymi zmianami w stawach i upośledzeniem ogólnej sprawności ustroju.
Otyłość	83	Nadmierna otyłość powodująca zaburzenia w narządach wewnętrznych.
Tarczycza	84	Znaczne zmiany czynności tarczycy niezależnie od wielkości wola, powodujące wybitne i trwałe upośledzenie sprawności ustroju (Obrzęk śluzakowaty, choroba basedowa, nowotwory tarczycy).
Cukrzyca	85	Cukrzyca nie ulegająca większej poprawie pod wpływem leczenia, powodująca bardzo znaczne trwałe upośledzenie ustroju.
Przysadka	86	Schorzenia przysadki mózgowej, nie upośledzające w sposób znaczny sprawności ustroju.
Nadnercze	87	Nowotwory nadnercza i choroba Adisona.
Nowotwory	88	Nowotwory złośliwe, których leczenie nie rokuje poprawy, bez względu na ich umiejscowienie.

T A B E L A II.

Spis stanów chorobowych uniemożliwiających lub utrudniających wykonywanie zawodu żeglarskiego albo zajmowanie niektórych stanowisk w tym zawodzie w zakresie służby innej niż pokładowa, zależnie od rodzaju służby.

Część ciała, narządy	Nr porz.	
Budowa ogólna	1	a) Wybitna niemoc wrodzona, znaczne ogólne wyniszczenie. b) Wybitny feminizm i infantyлизм, znacznie upośledzające sprawność ustroju.
	2	Choroby skórne uporczywe, wybitnie wpływające na sprawność ustroju lub wzbudzające odrazę w otoczeniu.

Część ciała, narządy	Nr porz.	
Powłoki zewnętrzne	3	a) Nowotwory dobrotliwe, upośledzające znacznie sprawność ustroju ze względu na swe umiejscowienie. b) Nowotwory złośliwe, których leczenie nie rokuje poprawy. c) Słoniowatość.
	4	a) Znaczne skupienia powiększonych obwodowych gruczołów chłonnych z objawami wybitnych zaburzeń ustroju. b) Przewlekłe ropienie obwodowych gruczołów chłonnych z wybitnymi zaburzeniami ustroju (gruźlica, promienica i t. d.). c) Ziarnica i nowotwory złośliwe obwodowych gruczołów chłonnych.
	5	Blizny rozległe, zrosnięte z podłożem, wybitnie upośledzające sprawność organizmu oraz blizny rozległe, powodujące bardzo znaczne zespечение.
Czaszka	6	a) Ubytki w kościach czaszki, wgniecenia, wpływające w stopniu znacznym na sprawność ustroju. Przepukliny mózgowce. b) Ciała obce, tkwiące w mózgu, wpływające w stopniu znacznym na upośledzenie ustroju.
Narządy wzroku	7	Ostrość wzroku po wyrównaniu szklami: jednego oka mniej niż 0,5, drugiego oka mniej niż 0,3 albo obustronnie mniej niż 0,4.
	8	Ślepota na jedno oko lub brak jednej gałki ocznej.
	9	Obuoczna krótkowzroczność lub nadwzroczność przy ostrości wzroku jak w pkt 7.
	10	Obuoczna niezbronność krótkowzroczna lub nadwzroczna przy ostrości wzroku jak w pkt 7.
	11	Przewlekłe schorzenie brzegów powiek, spojówek, jąglica bez powikłań.
	12	Znaczniejszy zez zbieżny i rozbieżny przy ostrości wzroku jak w pkt 7.
	13	Łzawienie i zwężenie kanałów łzowych w stopniu nieznacznym.
14	Nieznacznym oczopląs.	
15	Zmętnienie środowisk załamujących przy ostrości wzroku mniejszej jak w pkt 7.	
16	Przewlekłe choroby naczyńiówki, siatkówki i nerwu wzrokowego nie rokujące poprawy.	
Narząd słuchu	17	a) Brak jednej małżowiny usznej.
	b)	Jednostronne zwężenie przewodu słuchowego usznego z nieznacznym osłabieniem słuchu (szept na odległość poniżej 1½ m) przy drugim uchu normalnym.
	c)	Obustronne zwężenie przewodów usznych z osłabieniem słuchu, słyszenie szeptu na odległość poniżej 2 metrów.
	d)	Nowotwory złośliwe przewodu usznego lub małżowiny, nie rokujące poprawy.
	18	Jedno lub obustronne blizny, zgrubienia lub częściowy zanik błon bębenkowych z nieznacznym osłabieniem słuchu — szept na odległość jak w pkt 17b.
	19	Jednostronne zwyrodnienie włókniste ucha środkowego z nieznacznym osłabieniem słuchu — szept na odległość jak w pkt 17b.
	20	a) Jednostronne suche przedziurawienie błony bębenkowej z nieznacznym osłabieniem słuchu — szept na odległość jak w pkt 17b.
21	Jedno lub obustronne przewlekłe nieżyt ucha środkowego w granicach słyszenia szeptu jak w pkt 17b.	
22	a) Jednostronne przewlekłe śluzoropne zapalenie ucha środkowego przy drugim uchu normalnym.	
b)	Obustronne przewlekłe śluzoropne lub ropne zapalenie ucha środkowego przy słyszeniu szeptu jak w pkt 17b.	

Część ciała, narządy	Nr porz.	
Narząd słuchu	23	a) Jednostronne sfornowane blizny po doszczętnej operacji ucha środkowego z otworem w okolicy wyrostka lub bez, z upośledzeniem słuchu jak w pkt 17b.
	24	b) Jedno lub obustronne przewlekłe ropne zapalenie ucha środkowego powikłane próchnicą kostek słuchowych ścian przewodu lub wyrostka, względnie perlakiem, albo porażeniem nerwu twarowego. a) Jedno lub obustronne osłabienie słuchu pochodzenia centralnego bez zaburzeń równowagi ciała i zmian przedmiotowych — szept na odległość jak w pkt 17b.
Nos	25	a) Owrzodzenia jamy nosa lub nosowej części jamy gardła (gruźlica, kiła). Twardziel jamy nosa i jamy gardła. Zamknięcia przez blizny nozdrzy tylnych lub całej nosowej części jamy gardła. Nowotwory złośliwe nosa, nie rokujące poprawy. b) Brak i zniszczenie całości lub części nosa z wybitnym zeszcpeceniem. c) Przewlekłe śluzoropne zapalenie jam bocznych nosa. d) Zanikowy cuchnący nieżyt śluzówki nosa.
Wargi podniebienia	26	a) Wargę zajęcza skomplikowana z rozszczepieniem szczęki i podniebienia. b) Znaczne rozszczepienie względnie przedziurawienie podniebienia twardego ze zmianami w uzębieniu. c) Zniekształcenie podniebienia miękkiego, nieznacznie utrudniające mowę i łykanie.
Szczeka	27	Złamanie szczęki, zrośnięte nieprawidłowo, niezrośnięte, ubytki szczęki, w stopniu znacznym upośledzające żucie.
Zęby	28	a) Braki w uzębieniu, obniżające zdolność żucia ponad 80% przy upośledzonym odżywianiu. b) Ropotok zębodołowy w stopniu nieznacznym rokujący poprawę.
Jama ustna, język, gardło, krtani, tchawica	29	a) Znaczne zniekształcenie języka, gardła, wrodzone lub nabyte, utrudniające w stopniu wysokim mowę i łykanie. b) Duże torbiele i nowotwory dobrotliwe jamy ustnej i gardła, utrudniające mowę i łykanie. c) Promienica, twardziel, gruźlica jamy ustnej i gardła. Nowotwory złośliwe, nie rokujące poprawy.
	30	a) Modzelowatość krtani, blizny po przecięciu kartani i tchawicy oraz nowotwory dobrotliwe, powodujące zaburzenia w oddychaniu w stopniu znaczniejszym. b) Przewlekły nieżyt krtani, wywołujący stałą chrypkę w stopniu znacznym.
Szyja, kręgosłup	31 32	Znaczniejsze skrzywienie szyi. a) Większe skrzywienie kręgosłupa z umiarkowanym ograniczeniem ruchów, garb. b) Ubytki kręgosłupa ze zmianami w układzie nerwowym. c) Nowotwory złośliwe kręgosłupa.
Klatka piersiowa	33	a) Bardzo znaczne zniekształcenie klatki piersiowej przy rozszerzalności poniżej 5 cm z ujemnym wpływem na stan ogólny. b) Ciała obce, tkwiące w narządach klatki piersiowej, znacznie upośledzające czynności tych narządów.

Część ciała, narządy	Nr porz.	
Oskrzela	34	a) Przewlekły nieżyt oskrzeli z rozedmą płuc, ze zmianami mięśnia sercowego oraz zaburzeniami w oddychaniu. b) Dychawica oskrzelowa w stopniu znacznym z następczymi zmianami w mięszu płucnym i sercu. c) Zapalenie oskrzeli gnilne. d) Rozszerzenie (rozstrzeń) oskrzeli rozlane.
Płuca i opłucna	35	a) Gruźlica płuc w stanie czynnym, nie rokująca poprawy. b) Przewlekłe zapalenie śródmiąższowe płuc na przestrzeni większej niż połowa 1 płata lub przy upośledzonym stanie ogólnym. Marskość płuc. c) Zrosty opłucnej przy znacznym upośledzeniu stanu ogólnego. d) Promienica płuc, bąblowiec płuc i opłucnej, nowotwory płuc, opłucnej i śródpiersia, nie rokujące poprawy.
Serce	36	a) Przewlekłe zapalenie mięśnia sercowego, zwyrodnienie mięśnia sercowego z objawami niewydolności. b) Organiczne wady serca zastawkowe niewyrównane. c) Dusznica bolesna. d) Zrosty osierdzia, upośledzające sprawność ustroju w stopniu znacznym. e) Obce ciała tkwiące w sercu.
Naczynia	37	a) Miażdżycza naczyń krwionośnych w stopniu znacznym z upośledzeniem ustroju. b) Tętniaki, powodujące przez swe umiejscowienie i rozmiar znaczne upośledzenie ustroju, kiła naczyń krwionośnych wraz z kiłą serca lub przy obecności innych wad organicznych serca. Rozszerzenie tętnicy głównej ze znacznym upośledzeniem ustroju. Nadciśnienie samoistne ze znacznym upośledzeniem ustroju. c) Chromanie przestankowe, bardzo znacznie upośledzające sprawność organizmu. d) Żylaki kończyn z zakrzepami i przewlekłymi obrzękami.
Krew	38	a) Niedokrwistość złośliwa postępująca. b) Białaczka. c) Krwawiaczka.
Przełyk	39	Znaczne zwężenie lub uchyłki przełyku. Nowotwory złośliwe przełyku.
Otrzewna	40	a) Zrosty otrzewnej ze znacznym upośledzeniem ustroju. b) Nowotwory i gruźlica otrzewnej.
Żołądek i jelita	41	a) Stała nadkwaśność lub podkwaśność treści żołądkowej lub brak w niej kwasu solnego z ciężkimi zaburzeniami w trawieniu i ze znacznym upośledzeniem stanu ogólnego. b) Przewlekły nieżyt żołądka lub jelit ze znacznym upośledzeniem stanu ogólnego. c) Wrzód żołądka lub wrzód jelit ze znacznym upośledzeniem stanu ogólnego. d) Rozszerzenie żołądka ze znaczną zastoiną treści powodujące upadek bardzo znaczny sił. Wybitne opuszczenie żołądka lub jelit z bardzo znacznym upośledzeniem sprawności ustroju. e) Nowotwory złośliwe żołądka lub jelit.

Część ciała, narządy	Nr porz.	
Wątroba, śledziona i trzustka	42	a) Kamica żółciowa z napadami, powikłana zapaleniem dróg żółciowych, ze znacznym upośledzeniem ustroju.
	43	b) Nowotwory, bąblowiec i marskość wątroby. Przewlekłe schorzenie trzustki, ze znacznym upośledzeniem ustroju. Nowotwory złośliwe trzustki.
	44	a) Powiększenie śledziona ze zmianami wątroby i we krwi i ze znacznym upośledzeniem ustroju. b) Nowotwory śledziona, nie rokujące poprawy.
Nerki	45	a) Przewlekłe zapalenie nerek lub ich zwyrodnienie ze znacznym upośledzeniem stanu ogólnego. Gruźlica nerek. Nowotwory nerek. b) Przewlekłe zapalenie miedniczek nerkowych ze znacznym upośledzeniem stanu ogólnego. c) Brak jednej nerki przy upośledzonej sprawności drugiej. d) Kamica nerkowa z powikłaniami. Wodonercze i roponercze.
Narządy moczopłciowe	46	a) Przewlekłe, nie rokujące poprawy zapalenie pęcherza moczowego, upośledzające znacznie czynności tego narządu, gruźlica pęcherza.
	47	b) Przetoki pęcherza, moczowodów. c) Nowotwory złośliwe.
	48	Znaczne powiększenie gruczołu krokowego z wybitnym upośledzeniem ustroju.
	49	Niculeczalne mimowolne moczenie. a) Wady narządu moczopłciowego, powodujące znaczne zatrzymanie moczu. b) Przetoki cewki moczowej. c) Nowotwory złośliwe prącia.
	50	a) Brak obu jąder. b) Obojnactwo. c) Duże wodniaki jądra (wielkości pięści). d) Przetoki jądra. e) Gruźlica jąder i przyjądrzy.
Przepukliny	51	a) Przepukliny nadmierne — lub b) Nieodprowadzalne. c) Przepuklina udowa w smudze białej i pępkowa. d) Przepukiny w bliznach pooperacyjnych.
Odbytnica	52	a) Guzy krwawnicze odbytnicy z owrzodzeniami. b) Przetoki około odbytnicy. Szczeliny odbytnicowe. c) Wypadnięcie śluzówki i odbytnicy.
Kończyna górna	53	a) Brak kciuka. b) Brak 3 palców ręki prawej z wyjątkiem kciuka i wskazującego jednocześnie.
	54	c) Brak wszystkich palców lewej ręki. Zrośnięcie palców ręki z upośledzeniem czynności.
	55	Całkowite zeszywnienie wszystkich palców prawej ręki lub częściowe zeszywnienie stawów palców obu rąk z ograniczeniem sprawności jednego kciuka.
	56	Skrzywienie kończyny górnej z upośledzeniem czynności.
	57	Brak kończyny górnej. 58 a) Zwichnięcie nawykowe stawu barkowego. b) Częściowe ograniczenie ruchów w stawie barkowym. 59 Zniekształcenie obojczyka lub łopatki, upośledzające ruchy kończyny.

Część ciała, narządy	Nr porz.	
Kończyna górna	60 61 62	a) Porażenie nerwu promieniowego prawej kończyny górnej. b) Porażenie nerwu łokciowego prawej lub lewej kończyny górnej. c) Porażenie nerwu pośrodkowego. Całkowita utrata stopy przy stosowaniu protezy. Palce nadliczbowe stopy utrudniające chodzenie.
Kończyna dolna	63 64 65 66 67 68 69	Palce przykrywające (od 2). Paluch przykrywający. Paluch koślawy i przykrywający. Paluch młotowaty w stopniu znacznym. Kolana szpotawe i koślawe w stopniu bardzo znacznym, upośledzające chodzenie. Złamanie kości ze skróceniem ponad 2 cm z miernym upośledzeniem czynności kończyny. Brak kończyny dolnej prawej lub lewej. Ograniczenie ruchów w stawie biodrowym prawym lub lewym. Ograniczenie ruchów względnie zeszywnienie w stawie kolanowym. a) Porażenie pnia nerwu udowego jednej z kończyn. b) Całkowite porażenie pnia nerwu kulszowego jednej z kończyn.
Miednica	70	Znaczne uszkodzenie, zniekształcenie miednicy, wybitnie upośledzające sprawność fizyczną ustroju oraz ujemnie wpływające na czynność narządów miednicy.
Kości	71 72	Zapalenie kości lub szpiku kostnego ropne, przewlekłe — z przetokami. Nowotwory kości dobrotliwe, utrudniające czynności w stopniu umiarkowanym.
Stawy	73	a) Umiarkowane ograniczenia ruchów w wielkich stawach kończyn. b) Zwicznienie nawykowe zastarzałe, stawy rzekome. c) Przewlekłe zmiany zapalne w stawach z miernym upośledzeniem sprawności ustroju.
Mięśnie	74	Wrodzone braki, zwyrodnienie lub zanik mięśni z umiarkowanym upośledzeniem ruchów.
Układ nerwowy i stan psychiczny	75 76 77 78 79 80 81	a) Nerwice ogólne, urazowe, naczynioruchowe, nerwice wybiórcze w stopniu miernym z niewielkimi zmianami czynnościowymi układu nerwowego, upośledzające sprawność ustroju w stopniu nieznacznym. b) Ciężkie przewlekłe postacie nerwic i psychonerwic (neurastenia, psychostenia, histeria, lęki i t. p.) ze znacznymi zmianami (napady porażenia, natręctwo myślowe i t. p.). a) Nieszkodliwe postacie psychopatii. b) Upożyteczne postacie narkomanii i alkoholizmu. Choroby umysłowe przejściowe. Minione choroby umysłowe. Lekkie postacie padaczki. Organiczne schorzenia ośrodkowego układu nerwowego w okresach wczesnych z nieznacznymi objawami przedmiotowymi lub w okresach znaczących remisji. Trwałe skutki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych z nieznacznymi objawami przedmiotowymi ze strony układu nerwowego. a) Przewlekłe nerwobóle nerwów lub splotów nerwowych z objawami włącznie przedmiotowymi. b) Porażenie obwodowe stałe pojedynczych lub licznych nerwów miernie upośledzające ruchy. c) Nowotwory dobrotliwe nerwów obwodowych.

Część ciała, narządy	Nr porz.	
Dna	82	Wyższy stopień dny, wywołujący znaczne zaburzenia w narządach ruchu, znaczne ogólne upośledzenie sprawności fizycznej lub stałe zmiany w stawach.
Otyłość	83	Nadmierna otyłość powodująca zaburzenia w narządach wewnętrznych.
Tarczycza	84	Znaczne zmiany czynności tarczycy niezależnie od wielkości wola, powodujące wybitne i trwałe upośledzenie sprawności ustroju (Obrzęk śluzakowaty, choroba Basedowa, nowotwory tarczycy).
Cukrzyca	85	Cukrzyca nie ulegająca większej poprawie pod wpływem leczenia, powodująca bardzo znaczne trwałe upośledzenie ustroju.
Przysadka	86	Schorzenia przysadki mózgowej: skromegalia, moczówka prosta, zespół tłuszczo-płciowy postępujący.
Nadnercze	87	Nowotwory nadnercza i choroba Adisona.
Choroby kobiece	88	Ciąża normalna, poród i połóg oraz okres karmienia.
	89	Przewlekłe ciężkie stany zapalne narządów rodnych, których leczenie nie rokuje poprawy.
	90	Wypadanie pochwy i macicy nieuleczalne.
	91	Nowotwory dobrotliwe większych rozmiarów z krwotokami lub innymi ciężkimi objawami czynnościowymi.
	92	Okres przekwitania z bardzo znacznymi zaburzeniami ustroju.
Nowotwory	93	Nowotwory złośliwe, których leczenie nie rokuje poprawy bez względu na ich umiejscowienie.